

De geschiedenis activeren

Transformatie is, naast stedenbouw, een belangrijk specialisme binnen het Rotterdamse bureau van Johan De Wachter Architecten (JDWA). In hun kantoorontwerp voor Upfield, The Attic, vonden zij een fraaie balans tussen vernieuwing en verleden.

In 2018 kocht Upfield de afdeling baking, cooking & spreads van Unilever. Als gevolg daarvan moesten de kantoren in het bestaande Unilevercomplex aan de Maas in Rotterdam worden afgescheiden en verbouwd. Johan De Wachter Architecten (JDWA) kende het complex al omdat het bureau in 2016

Unilever 's Becel-huis renoveerde. Voor Upfield moesten er twee gebouwen uit de negentiende eeuw worden geïntegreerd: de kleinere, zogeheten Villa van drie verdiepingen en het veel grotere gebouw The Attic met twee hoge zadeldaken. Johan de Wachter: "Het was een ingewikkelde operatie. Behalve de

integratie van de twee gebouwen, met ongelijke verdiepingen, moesten wij ook de beveiliging en brandveiligheid meenemen. Tijdens de verbouwing moest de fabriek op de begane grond in gebruik blijven. Wij werken altijd vanuit groot respect voor de historische architectuur. Die willen wij activeren, dat wil zeggen van een nieuwe laag, een nieuwe realiteit voorzien. Maar met behoud van de historie!”

Gedifferentieerd licht

JWDA deed allereerst grondig onderzoek naar de geschiedenis

Opdrachtgever **Upfield**
Architect en interieurarchitect **JDWA**; team: **Johan De Wachter, Marieke van Hensbergen, Heejin Chung, Nicolette Marzovilla, Anna Kintsurashvili, David Zatloukal, Helen Devine, Xavier Aguilar, Virginia Lazarou, Marco Moretto, Patricia Mata**
Interieurbouwer **Visker Interieurbouw**
Meubelen **Ahrend, Artifort, Hay, Muuto**
Verlichting **JDWA en Philips**
Vloeren **Mirato interieurprojecten, Forbo**
Aannemer **Heembouw kantoren**

FOTO LINKS
Uitzicht vanuit de Villa over de zolder.

FOTO BOVEN
Het pannendak is deels vervangen door glas zonder het oorspronkelijke karakter te verliezen.

FOTO ONDER
De historische lagen blijven zichtbaar in het interieur. Waar de twee gebouwen elkaar ontmoeten, wordt een verbinding tussen de verschillende verdiepingen gerealiseerd door het plaatsen van een grote vide.

van de panden. Ook in samenwerking met welstand. Een aantal tussenwanden zonder architectonische waarde werd gesloopt. Zo kwam er een vrij in te delen ruimte beschikbaar en werden de zadeldaken met de houten, monumentale zolderspanten zichtbaar vanaf de verschillende verdiepingen. Na de verwijdering of verplaatsing van de aanwezige technische instal-

FOTO LINKSBOVEN

Het iconische gebouw de Brug zweeft boven de historische gebouwen en is zichtbaar vanuit de vide.

FOTO RECHTSBOVEN

De sculpturale houten trap verbindt alle niveaus. Links van de trap hangt de unieke verlichting die JDWA voor Upfield ontwierp.

FOTO ONDER

Landschapskantoor met uitzicht over de rivier de Maas.

laties werd de bestaande kap wit geschilderd. Tussen de twee zadeldaken projecteerde JDWA een zone met piramidevormige daklichten die de twee helften organisch samenbindt. Hierin kwamen pantry's, vergaderruimtes, bel-cabines en zitjes. De Wachter: "Bij een transformatie is de lichtinval altijd essentieel. Daar hebben wij veel werk van gemaakt. Door een deel van het pannendak aan de Maas te verwijderen en te vervangen door een tachtig meter lange strook glas, kregen de werkplekken daar extra licht, plus een prachtig uitzicht op de rivier. De oorspronkelijke kroonlijst onder het dak in de buitengevel konden we behouden door de vloeren aan de gevels te verhogen. Aan de zuidkant, hebben we twee grote dakkapellen geplaatst om ook deze zijde te voorzien van licht en zicht."

De lichtinval is verder verfijnd met zelfontworpen armaturen. Opgebouwd uit standaard stroken ledstrips, voorzien van gestante, kruisvormige afdekplaatjes. Ze hangen als een soort eigentijdse luchters door het hele interieur. Hun verschillende lengtes zorgen voor levendigheid. Via ingebouwde lichtmeters reageert de verlichting op het veranderend daglicht, wat het

comfort en welzijn van de medewerkers verhoogt. Ingetogen armaturen van Philips completeren de verlichting.

Het interieur als meubel

Om de niveauverschillen tussen de verdiepingen van de twee panden organisch te verbinden, ontwierp JWDA een stelsel van vides en halve trappen (split-level). Zo ontstond een dynamisch, ononderbroken kantoorlandschap. “We wilden geen scheidingswanden”, vertelt De Wachter. “We hebben van het interieur één groot meubel gemaakt. Door het gebruik van multiplex ontstaat samenhang en herkenbaarheid. Het komt overal terug: in de werkplekken, de bel- en concentratieruimten, de vergader- en ontmoetingsruimten en de pantry’s – en zo ontstaat er samenhang. We kozen een fineer van Pools Grenen. Dat heeft een mooie tekening en is betaalbaar.” De houten kozijnen van deuren en ramen zijn vlak in de wanden gelegd, dat wil zeggen zij steken niet uit. Zo vormen zij een onderdeel van de compositie, zonder al te nadrukkelijk als raam of deur aanwezig te zijn. De kubusvormige trappen, herinneren aan de sculpturen van de Amerikaanse minimalist Donald Judd en zorgen voor een bijna abstracte sfeer. Het multiplex contrasteert fraai met de

FOTO BOVEN

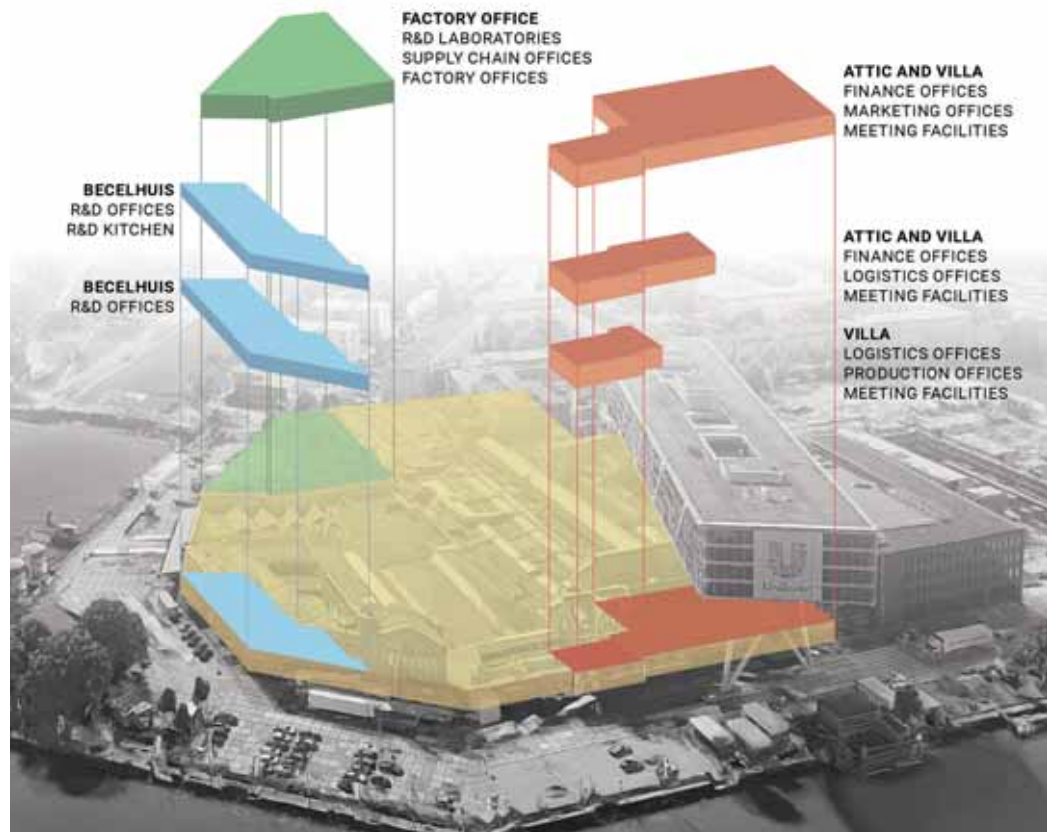
Informele vergaderruimte, opgenomen in een meubel dat de ruimte visueel verdeelt; rechts naast het meubel is een aantal belcellen.

FOTO ONDER

De identiteit van Upfield is zichtbaar in de materialisatie, de meubelen en het gebruik van groen.

BOVEN
Alle kantoren, laboratoria, keukens, logistiek en productie zijn gecombineerd op één locatie.

ONDER
Dwarsdoorsnede en plattegronden.

witgeschilde dakpantten. De Wachter: “De samenwerking met de aannemer en de interieurbouwers was optimaal. De interieurbouwer heeft alles in fraai verstek aangebracht. Alle hoeken, boven- en onderkanten zijn voorzien van een ‘kapje’. Daardoor kon het hout in de werkplaats worden voorbereid en ter plekke snel worden gemonteerd. Een flinke tijd- en kostenbesparing.” Het vele groen dat door het interieur is gestrooid – er is zelfs een complete plantenwand – verzacht het wat hoekige karakter van het hout. Voor de demonstratiekeuken, waar nieuwe producten van Upfield worden gepresenteerd, ontwierp JDWA een wandvullend meubel met een flexibele indeling. Het bureau diepte in het bedrijfsarchief van Unilever foto’s en affiches op van klassieke producten, zoals Bona margarine. Reproducties daarvan hangen nu verspreid in The Attic.

Littekens

Behalve met licht en materialen gebruikt JWDA ook kleuren om een transformatie te ondersteunen. De ramen, deuren en pantry’s zijn uitgevoerd in groene, oranje, rode, gele, grijze en blauwe tinten die mooi contrasteren met het multiplex. De kleuren zijn afgeleid van de Upfield huisstijl, waarin groen domineert. Zij geven het interieur een levendige, representatieve uitstraling. Op de vloeren van de pantry’s en de gangen ligt groen linoleum. In de vergaderzalen en werkplekken kwam vaste vloerbedekking. De bestaande binnenmuren werden ontdaan van hun pleisterlaag en gereinigd. Een risico omdat men niet wist wat er tevoorschijn kwam, maar het pakte goed uit. Zij bevatten littekens van eerder gebruik en tonen de geschiedenis van het pand. Op de overgang van The Attic en de Villa functioneren zij nu als een soort buitenmuur die vertelt dat je een andere ruimte binnengaat. The Attic is een bijzonder project, geworden dat terecht genomineerd is voor de Architizer A+Awards.

jdwa.nl